

کافی شریف

ترجمہ
اصول العقیدہ

تألیف: حضرت آیت اللہ سید محمد سعید طباطبائی
ترجمہ: محمد مهدی رضائی

www.ketab.ir

سرشناسه: طباطبائی حکیم، محمد سعید، ۱۹۵۲ - م.
 عنوان قرار داده‌ای: اصول العقیده، فارسی
 عنوان و نام پدیدآور: کاوشی در اصول عقاید: ترجمه اصول العقیده / تألیف سید محمد سعید طباطبائی حکیم؛
 ترجمه محمد مهدی رضایی.
 مشخصات نشر: تهران: مشعر، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری: ۴۲۰ ص.
 شابک: ۷-۳۷۹-۵۴۰-۹۶۴-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه: ص. [۴۰۳] - ۴۲۰: همچنین به صورت زیر نویس.
 عنوان دیگر: ترجمه اصول العقیده.
 موضوع: فقه حنفی -- رساله عملیه
 موضوع: اسلام -- عقاید
 موضوع: اصول فقه شیعه
 موضوع: شیعه -- اصول دین
 شناسه افزوده: رضایی، محمد مهدی، ۱۳۵۱ -، مترجم
 رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۱ ۶۰۴۱ الف ۱۵ ط / ۹ / ۱۸۳ BP
 رده‌بندی دیویی: ۲۹۷ / ۳۴۲۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۷۲۷۹۹۵

کاوشی در اصول عقاید

تألیف:	سید محمد سعید طباطبائی حکیم
ترجمه:	محمد مهدی رضایی
تدوین:	مرکز تحقیقات حج
ناشر:	مؤسسه فرهنگی هنری مشعر
چاپ و صحافی:	چاپخانه مشعر
نوبت چاپ:	۱ - تابستان ۱۳۹۱
شمارگان:	۵۰۰۰ نسخه
بها:	۵۸۰۰ تومان

شابک: ۷-۳۷۹-۵۴۰-۹۶۴-۹۷۸ ISBN 978-964-540-379-7

مراکز پخش و فروشگاه‌های مشعر:

تهران: تلفن: ۰۳۰۳۱۲۰۴۵ / ۰۲۱ / قم: تلفن: ۰۲۵۱-۷۸۳۸۴۰۰

فهرست

۱۷	دیباچه
۱۹	مقدمه
۲۳	مباحث مقدماتی
۲۵	جایگاه عقل در قرآن و حدیث
۲۷	بن بست عقل در انجام وظیفه
۲۸	عقل، منشأ مسئولیت دائم
۳۰	ضرورت به کارگیری عقل
۳۰	به کار بستن عقل در امور دینی
۳۲	چیستی عقل
۳۳	روشن بودن حجت الهی بر دین حق
۳۴	علل اختلاف مردم در ادیان
۳۵	بت پرستی عصر جدید
۳۷	مخالفت با دین حق، خروج از عرصه مسلمات
۳۸	صعوبت واقع گرایی در بحث، عذر موجهی نیست
۳۹	واقع گرایی در بررسی دین حق
۳۹	۱. احتمال خطا و اشتباه از هر کس
۴۰	۲. تعیین حدود دلالت دلیل

- ۴۰..... ۳. مهم، واضح بودن دلیل است، نه قانع کردن خصم.
- ۴۳..... کلیات.....
- ۴۵..... گفتار نخست: لزوم تفحص کردن از دین.....
- ۴۵..... وجوب دفع کردن ضرر از خود.....
- ۴۶..... وجوب پرهیز از ضرر احتمالی.....
- ۴۶..... تمرکز ادیان بر ثواب و عقاب آخرتی.....
- ۴۷..... نمونه‌هایی از بیانات قرآن درباره ثواب و عقاب آخری.....
- ۵۰..... وجوب بررسی ادله دین بر هر که دعوت آن را شنیده.....
- ۵۳..... گفتار دوم: وجوب پذیرفتن حق.....
- ۵۳..... دیدگاه قرآن درباره مستبدان و عنادورزان.....
- ۵۵..... لزوم تحقیق در درستی دلیل.....
- ۵۶..... گفتار سوم: عام بودن حجیت عقل.....
- ۵۸..... گفتار چهارم: مسائل دینی‌ای که باید آموخت.....
- ۵۸..... [اصول دین].....
- ۵۹..... [اصول مذهب حق].....
- ۶۰..... اقرار اجمالی یا تفصیلی به هر حقیقت دینی‌ای واجب است.....
- ۶۱..... تأکید قرآن و حدیث بر اقرار به حقایق دینی.....
- ۶۴..... در عقاید، دلیل کافی باید داشت.....
- ۶۷..... بخش اول: توحید.....
- ۶۹..... درآمد.....
- ۶۹..... توحید، امری فطری و اساسی.....
- ۷۱..... صداقت پیامبر ﷺ در ادعای نبوت، دلیلی بر توحید.....
- ۷۳..... فصل اول: اثبات آفریدگار عالم.....
- ۷۳..... اشیاء یا ممتنع‌اند، یا ممکن، یا واجب.....
- ۷۴..... واجب الوجود بی‌آغاز و جاودانه است.....

۷۴	وجود اشیای ممکن، علت وجوددهنده می‌خواهد.....
۷۵	ضرورت احتیاج اثر به مؤثر.....
۷۶	وجود عالم باید بر علت‌ها استوار باشد.....
۷۷	ادعای تسلسل علی تا بی‌نهایت.....
۷۸	ادعای قدیم بودن ماده در این عالم.....
۷۸	ادعای ازلی بودن ماده باطل است.....
۷۹	عروض صورت بر ماده علت می‌خواهد.....
۸۰	سیر حرکتی هستی، در فیلمی سینمایی.....
۸۰	وحدت نظام هستی، و ظرافت و شکوه آن.....
۸۱	نمونه‌ای از بیانات قرآنی، درباره آیات الهی.....
۸۴	گذشت زمان و تجلی عظمت آفریدگار.....
۸۷	فصل دوم: نفی شریک از خدا.....
۸۷	استدلال بر توحید خداوند، و نفی شریک از او.....
۸۹	اتقان و هماهنگی در آفرینش، دلیل بر توحید.....
۸۹	خدایان متعدد و جنگ قدرت.....
۹۰	اگر خدا را شریکی بود، مردم را به سوی خود دعوت می‌کرد.....
۹۲	اعتقاد لازم، توحید است و پس.....
۹۵	بخش دوم: نبوت و رسالت.....
۹۷	فصل اول: نیاز بشر به رسولان.....
۹۸	مناسبت بین عقل و تکلیف.....
۹۸	قاعده لطف و بعثت انبیا.....
۱۰۰	هدایت مردم، تنها با فرستادن رسولان.....
۱۰۳	فصل دوم: مدت رسالت.....
۱۰۳	نو شدن نبوت‌ها همگام با تحولات اجتماعی.....
۱۰۴	دعوت اسلام در هنگامه‌ای مناسب.....

۱۰۴.....	یهودیت و مسیحیت.....
۱۰۶.....	سخنی درباره تورات و انجیل.....
۱۰۷.....	آمادگی مردم برای شنیدن دعوت اسلام.....
۱۰۷.....	یهودیت و مسیحیت دین‌های خاتم نبودند.....
۱۰۸.....	گسترش اسلام.....
۱۰۹.....	زمینه برای فصل بعد.....
۱۱۱.....	فصل سوم: قرآن مجید.....
۱۱۳.....	ادله اعجاز قرآن.....
۱۱۳.....	۱. دلایل اجمالی اعجاز قرآن بدون بیان شکل اعجاز.....
۱۱۳.....	الف) اعتماد پیامبر ﷺ به قرآن.....
۱۱۷.....	ب) مبارزه طلبی قرآن، دلیل بر اعجاز آن.....
۱۱۸.....	کوشش‌های نافرجام برای رقابت با قرآن کریم.....
۱۲۱.....	۲. دلایل اعجاز قرآن در شکل‌های متفاوت اعجاز.....
۱۲۱.....	الف) اعجاز بلاغی.....
۱۲۳.....	ماجرای ولید بن مغیره با قرآن مجید.....
۱۲۶.....	قریش و تأثیرپذیری مردم از قرآن.....
۱۲۷.....	یک - روش‌های گوناگون قرآن کریم.....
۱۲۸.....	دو - نزول پراکنده، به مناسبت‌های مختلف.....
۱۲۹.....	سه - اندیشه واحد، بیان‌های متعدد.....
۱۳۰.....	ب) اوضاع عصر جاهلیت.....
۱۳۴.....	ناهمخوانی قرآن با فرهنگ زمانه، دلیلی بر اصالت آن.....
۱۳۷.....	ج) خبرهای غیبی.....
۱۴۲.....	د) حقایق علمی.....
۱۵۱.....	اگر قرآن از جانب خدای تعالی نبود.....
۱۵۵.....	فصل چهارم: بشارت پیامبران گذشته.....

۱۵۸.....	شواهدی بر صدق ادعای وجود بشارت‌ها.....
۱۵۹.....	قرآن اعتراف اهل کتاب را می‌نویسد.....
۱۵۹.....	ماجرای مباحله.....
۱۶۰.....	اشاره‌های موجود در عهدین به پیامبری محمد ﷺ.....
۱۶۱.....	فصل پنجم: معجزات و کرامات.....
۱۶۱.....	کرامت‌های اهل بیت ﷺ.....
۱۶۲.....	درستی انتساب.....
۱۶۲.....	ثبت بسیاری از کرامات به مثابه وقایع تاریخی.....
۱۶۳.....	بعضی معجزات به روایت قرآن.....
۱۶۶.....	علت عدم ذکر قصه معراج در قرآن.....
۱۶۷.....	سخنی در شکافتن ماه و بازگشت خورشید.....
۱۶۷.....	تأثیر خورشید و ماه بر سیر عالم هستی.....
۱۶۷.....	عدم رؤیت این دو معجزه در سرزمین‌های دیگر.....
۱۶۸.....	دفع اشکال در قضیه شکافتن ماه.....
۱۶۹.....	دفع اشکال در قضیه بازگشت خورشید.....
۱۷۰.....	نقل معاندان، بهترین گواه.....
۱۸۳.....	استمرار و تجدد معجزات و کرامات.....
۱۸۵.....	فصل ششم: اسلام، برنامه‌ای فراگیر.....
۱۸۷.....	فصل هفتم: دانش‌ها و اندیشه‌های الهی.....
۱۸۸.....	خطبه‌های فاطمه زهرا ﷺ.....
۱۹۰.....	حقایق علمی در بیان پیامبر ﷺ و اهل بیت ﷺ.....
۱۹۳.....	فصل هشتم: اصول‌گرایی و ارزش‌محوری در اسلام.....
۱۹۹.....	وجوب حرمت‌گذاری اهل بیت بر مسلمانان.....
۲۰۱.....	اهل بیت ﷺ و آگاهی از حقایق یقینی.....
۲۰۱.....	فاطمه زهرا ﷺ و فرجام تاریک امت.....
۲۰۲.....	نامه امام حسین ﷺ به برادرش محمد بن حنفیه.....

- ۲۰۳..... خطبه زینب کبری علیها السلام در مجلس یزید
- ۲۰۴..... سخن زینب کبری علیها السلام با امام زین العابدین علیه السلام
- ۲۰۵..... حدیث سلیمان بن هارون
- ۲۰۶..... نوشته‌ای در تعیین ائمه علیهم السلام
- ۲۰۸..... تأثیر گذاری اهل بیت علیهم السلام در پیروانشان
- ۲۰۹..... فصل نهم: عصمت پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۲۰۹..... گفتار نخست: حقیقت و خاستگاه عصمت
- ۲۰۹..... معنای لغوی عصمت
- ۲۱۰..... خاستگاه عصمت از نادانی و خطا
- ۲۱۰..... خاستگاه عصمت از گناهان
- ۲۱۲..... اختیار معصوم صلی الله علیه و آله در طاعت و ترک معصیت
- ۲۱۲..... عصمت، جبر نیست
- ۲۱۳..... وجوب عصمت دلیل بر اجبار نیست
- ۲۱۴..... گفتار دوم: دلایل عصمت پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۲۱۴..... وجوب عصمت پیامبر صلی الله علیه و آله در تبلیغ دین
- ۲۱۵..... یک - وجوب عصمت پیامبر صلی الله علیه و آله از همه گناهان
- ۲۱۶..... دلیل نقلی بر عصمت پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۲۱۸..... دو - عصمت پیامبر صلی الله علیه و آله از فراموشی و نسیان
- ۲۲۰..... تنها اعتقاد به اصل نبوت واجب است
- ۲۲۱..... بخش سوم: امامت
- ۲۲۳..... مقدمه
- ۲۲۳..... ادیان آسمانی و آسیبی بزرگ
- ۲۲۴..... قرآن کریم و منع از تفرقه
- ۲۲۵..... خبر دادن پیامبر صلی الله علیه و آله از تفرقه امت
- ۲۲۶..... فتنه‌های پیش رو و هشدارها

۲۲۷	تهدید قاطعانه و سخت
۲۲۸	دلایل روشن بر موقعیت‌های اختلاف‌انگیز
۲۳۱	بایداری در مسیر حق‌جویی
۲۳۲	خوش‌گمانی به اشخاص، پس از شناختن حق
۲۳۳	لزوم روشن بودن ادله امامت
۲۳۵	فصل اول: امامت دینی
۲۳۵	پیامبر ﷺ، پیشوای دین و دنیا
۲۳۵	۱. پیشوایی در دین
۲۳۵	۲. پیشوایی در امور دنیا
۲۳۶	امامت در باور شیعیان
۲۳۷	گفتار اول: لزوم قرار دادن امامت دینی
۲۳۸	سنت پیامبر ﷺ در معرض نابودی
۲۳۹	امامت در ادیان گذشته
۲۴۱	نیاز اسلام به امامت
۲۴۱	مناظره هشام بن حکم در حضور امام صادق (ع)
۲۴۳	کافی نبودن وجود مرجع دینی برای رفع اختلاف
۲۴۳	رد این ادعا
۲۴۴	عدم تناسب وجوب مرجعیت دینی با مسئله غیبت
۲۴۴	پاسخ
۲۴۵	گفتار دوم: توقف امامت دینی به نص
۲۴۶	گفتار سوم: تصریح بر امامت اهل بیت (ع) در دین اسلام
۲۴۷	۱. منحصر بودن ادعای تعیین امامت به اهل بیت (ع)
۲۴۷	احتجاج منصور بن حازم
۲۴۹	احتجاج ابن اذینه
۲۵۲	۲. روایات نقل شده در مرجعیت اهل بیت (ع)

- ۲۵۲..... الف) حدیث ثقلین.....
- ۲۵۴..... حدیث «کتاب خدا و سنت پیامبرش».....
- ۲۵۴..... ب) حدیث سفینه.....
- ۲۵۵..... ج) حدیث «اهل بیت من امان امتند».....
- ۲۵۶..... د) حدیث «جانشینان دادگر».....
- ۲۵۶..... ه) دو حدیث دیگرگون، اما مناسب.....
- ۲۵۷..... و) تعدادی از روایات وارده در شأن امیرمؤمنان علیه السلام.....
- ۲۶۱..... وسعت علم امیرمؤمنان علیه السلام.....
- ۲۶۲..... امیرمؤمنان علیه السلام داورترین و داناترین صحابه.....
- ۲۶۲..... مستفیض بودن روایات این باب.....
- ۲۶۳..... ز) آیه تطهیر.....
- ۲۶۳..... سخنی در نزول آیه برای همسران پیامبر صلی الله علیه و آله.....
- ۲۶۵..... ح) احادیث منزلت.....
- ۲۶۶..... ط) روایاتی که بر وصی بودن علی علیه السلام دلالت دارد.....
- ۲۶۷..... اقتضای ادله: امامت دنیایی و دینی.....
- ۲۶۷..... ی) روایاتی که در حق همه اهل بیت.....
- ۲۶۷..... سخنانی از امیرمؤمنان علیه السلام.....
- ۲۷۱..... گفتار چهارم: اهل بیت علیهم السلام کیانند؟.....
- ۲۷۳..... برکات پیشوایی اهل بیت علیهم السلام.....
- ۲۷۵..... فصل دوم: امامت سیاسی.....
- ۲۷۵..... گفتار اول: ضرورت نص در امامت.....
- ۲۷۶..... کافی بودن ادله مرجعیت دینی ائمه.....
- ۲۷۷..... ۱. ادله اجمالی مناسب با ادعای امامیه.....
- ۲۷۷..... الف) اهمیت جایگاه امامت در دین.....
- ۲۷۹..... ب) دلیل عصمت امام علیه السلام.....

- ج) خالی نبودن زمین از امام ۲۸۰
- د) روایاتی که می‌گویند ائمه دوازده نفرند ۲۸۰
- ه) منصوص بودن امامت در روایاتی چند ۲۸۳
- و) سخنی از پیامبر خدا ﷺ ۲۸۴
- ز) اجماع اهل بیت ﷺ بر امامت منصوص ۲۸۴
- صدقت شیعه در نقل روایات ائمه ﷺ ۲۸۵
- ح) اجماع شیعه بر منصوص بودن امامت ۲۸۷
۲. مقایسه رویکرد امامیه با رویکرد عامه ۲۸۷
- نظام متکامل امامت ۲۸۸
- کامل بودن نظام امامت نزد شیعه ۲۸۹
- مشخصه نظام امامت از نگاه عامه ۲۸۹
- تناقضات آشکار ۲۹۰
- نظریه شورا ۲۹۶
- الف) شروط بایسته در جعل نظام شورا ۲۹۶
- حدود و ضوابط شورا ۲۹۷
- ضرورت اقامه دلیل شرعی ۲۹۹
- ضرورت وجود گروهی خاص که ۲۹۹
- شروطی برای تمام نظام‌ها ۳۰۱
- ب) ارزیابی نظام مشورتی ۳۰۱
- گفتار دوم: اثبات وجود نص درباره دوازده امام ۳۰۴
۱. منحصر بودن ادعای نص در ائمه ﷺ ۳۰۴
۲. ادعای اهل بیت ﷺ درباره نص ۳۰۵
۳. اجماع شیعه ۳۰۵
- آیا این سه طریق کافی است؟ ۳۰۵
۴. روایات مربوط به امامت ۳۰۸

- الف) روایات وارده دربارهٔ امیرمؤمنان علیه السلام و اهل بیت علیهم السلام به طور عموم ۳۰۹
- یک - حدیث «دار» ۳۱۰
- دلالیت حدیث بر خلافت عمومی ۳۱۱
- دو - آیه «ولایت» ۳۱۲
- روایت ابوذر دربارهٔ نزول آیه مذکور ۳۱۳
- سه - روایات «منزلت» ۳۱۵
- چهار - روایات وجوب اطاعت از امیرمؤمنان علیه السلام ۳۱۵
- پنج - روایات امامت، سیادت، امارت و ۳۱۶
- شش - روایات «وصایت» ۳۱۸
- هفت - روایات «ولایت» ۳۱۸
- هشت - حدیث «غدير» ۳۱۹
- روایات مستفیض و قراین صادق ۳۲۴
- خلافت برای عموم اهل بیت علیهم السلام ۳۲۵
- ب) روایات ویژه، مربوط به امامت هر یک از ائمه علیهم السلام ۳۳۲
- امامت، منحصر در فاطمی ها ۳۳۲
- امامت پس از امام حسین علیه السلام ۳۳۳
- آیه «اولوالارحام» ۳۳۳
- امامت ائمه پس از امام حسین علیه السلام در روایات ۳۴۰
- روایاتی که ائمه علیهم السلام را نام می برد ۳۴۰
- تصریح پدران به امامت فرزندان ۳۴۱
۱. امام علی بن حسین، زین العابدین علیه السلام ۳۴۱
۲. امام محمد بن علی باقر علیه السلام ۳۴۲
- شواهد بر امام نبودن زید شهید ۳۴۲
۳. امام جعفر بن محمد صادق علیه السلام ۳۴۲

- ۳۴۳ اسلحه پیامبر ﷺ، تنها نزد امام است
- ۳۴۴ جریان امامت از پدر به فرزند
- ۳۴۵ امام صادق ﷺ شخصیتی متمایز
- ۳۴۶ ۴. امام موسی بن جعفر کاظم ﷺ
- ۳۴۶ الف) روایات مربوط به «سلاح پیامبر ﷺ»
- ۳۴۷ ب) روایات مربوط به انتقال امامت از پدر به فرزند
- ۳۴۷ بطلان ادعای اسماعیلیه
- ۳۴۸ بطلان ادعای فطحیه
- ۳۴۹ وصیت، ویژه امام کاظم ﷺ
- ۳۵۰ ۵. امام علی بن موسی الرضا ﷺ
- ۳۵۱ الف) روایات مربوط به «سلاح پیامبر خدا ﷺ»
- ۳۵۱ ب) روایات استمرار امامت در فرزندان ائمه
- ۳۵۲ بطلان ادعای واقفیه
- ۳۵۲ ۶. امام محمد بن علی جواد ﷺ
- ۳۵۲ الف) روایات سلاح پیامبر ﷺ
- ۳۵۳ ب) روایات استمرار امامت در فرزندان ائمه
- ۳۵۴ خردسالی امام جواد ﷺ گواهی بر تأییدات الهی
- ۳۵۸ ۷. امام علی بن محمد هادی ﷺ
- ۳۵۹ ۸. امام حسن بن علی عسکری ﷺ
- ۳۶۱ ۹. آخرین امام، حجة بن الحسن، امام منتظر ﷺ
- ۳۶۱ چند دسته روایت
- ۳۶۷ سرگردانی شیعیان پس از امام عسکری ﷺ
- ۳۶۹ برخی مؤیدات
- ۳۷۰ گفتار سوم: عصمت ائمه ﷺ

- ۳۷۶ گفتار چهارم: وجوب شناخت امام
- ۳۷۹ بخش چهارم: عدل، حسن و قبح عقلی، قضا و قدر
- ۳۸۱ فصل اول: حسن و قبح عقلی
- ۳۸۳ معنی «لَا يُسْتَلَّ عَمَّا يَفْعَلُ وَ هُمْ يُسْتَلُونَ»
- ۳۸۷ فصل دوم: قضا و قدر
- ۳۸۸ بطلان سخن جبرگرایان
- ۳۸۹ بطلان اعتقاد به تفویض
- ۳۹۰ (امر بین امرین)
- ۳۹۳ لوازم اعتقاد به قضا و قدر
- ۳۹۵ بخش پنجم: معاد
- ۳۹۸ اعتقاد واجب درباره معاد
- ۳۹۸ معاد جسمانی
- ۳۹۹ رستاخیز در دنیا
- ۴۰۳ کتابنامه

دیباچه

الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهیرین

افتخار شیعه آن است که همواره در طول تاریخ اسلام به کلام رسول خاتم صلی الله علیه و آله تمسک نموده؛ آنجا که آن حضرت تنها راه نجات از گمراهی را تمسک به کتاب و عترت دانسته و فرمود:

یا ایها الناس انی قد ترکت فیکم ما، ان اخذتم به لن تضلوا: کتاب الله و عترتی اهل بیتی.^۱

ای مردم! در میان شما دو چیز می گذارم که اگر به آن اخذ نمایید هرگز گمراه نخواهید شد آن دو چیز کتاب خدا و عترتم، اهل بیتم می باشد.

بدین جهت، شیعه تنها وارث علوم نبوی از طریق اهل بیت علیهم السلام بوده و اصول اعتقادی خود را بر اساس استدلال های عقلی و برهان های دقیق کلامی و طبق مقتضای حکم عقل صریح و فطری به دست آورده، اما مسائل فقهی و سلوک عملی خود را از اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله اخذ نموده است. نوشتار حاضر که توسط مترجم فاضل جناب آقای رضایی از عربی به فارسی برگردان شده است، بحث و بررسی اصول عقاید بر اساس

این دیدگاه می‌باشد که توسط آیت الله محمد سعید حکیم از مراجع معظم تقلید در کشور عراق به رشته تحریر درآمده است. مؤلف گرانقدر اثر کوشیده است با قلمی ساده و روان اما متین و با دلایلی محکم و مستدل به بحث و بررسی عقاید امامیه پرداخته و شبهات مخالفان را با حکمت و برهان پاسخ گوید و نظر به اهمیت موضوع و محتوای کتاب، این پژوهشکده آن را ترجمه و اینک در اختیار خوانندگان محترم قرار می‌گیرد. پژوهشکده حج و زیارت از خداوند برای مؤلف و مترجم طول عمر با عزت در راستای خدمت به مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام) را می‌طلبد و از حضرت حق می‌خواهد تا این اثر را چراغی فراروی حق‌جویان قرار دهد.

انه ولی التوفیق

پژوهشکده حج و زیارت

گروه کلام و معارف